List 23. **NOVICE** Tečaj XLIII.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 10. junija 1885.

Obseg: Košnja v najem. — Seme japonske ajde. — Od dežja pokvarjeno seno. — Cikasto vino. — Boj proti krvni uši. — Vprašanja in odgovori. — Poročila o stanji letošnje letine na Kranjskem. — Naznanilo. — Volilno gibanje. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Zamet v stepah. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Košnja v najem

in sicer obojna, sena in otave, oddala se bode potom dražbe na vrtu c. kr. kmetijske družbe na Poljanah v četrtek 11. junija ob 11. uri dopoludne.

Seme japonske ajde

dobi se pri opravništvu vrta c. kr. kmetijske družbe na Poljanah v Ljubljani.

Od dežja pokvarjeno seno.

Skoraj vsako leto se prigodi, da vjame dež kmetovalca ob času košnje ter da na ta način kmetovalec na kakovosti sena veliko škodo trpi. Nemški kemik Stöckhardt izračunal je, da premočeno seno ali sploh tako seno, ki se je zaradi slabega vremena moralo dolgo časa sušiti, izgubi desetino raztopljivih redilnih snovi. Vsled nekega poskusa na akademiji v Tarandu najdlo se je, da seno, katero je 13 dni ležalo na prostem pri lepem in pri grdem vremenu, izgubilo je 12·5% od vseh suhih sostavin, kar je toliko kot četrt vse prvotne redilne vrednosti. Otava se vsled dežja še dosto bolj poslabša kot seno, ker jo mokrota vsled njenih tankih štibel in mehkote dosto lože prešine; otava se pa tudi slabeje suši in zato tudi hitreje prične gnjiti in zavreti.

Deteljno seno ravno tako zgubava na svoji vrednosti. Neka detelja, ki je skozi 14 dni bila skoraj vsak dan premočena od dežja, izgubila je od svojih prvotnih suhih sostavin 3·8% beljakovine, 20·6% dušca prvotnih redilnih snovi in 3% rudninskih snovi, vsega skupaj toraj izgubila je ta detelja vsled izluževanja in zavretja 27·4%.

Pokvarjenje sena vsled dežja popolnem zabraniti ne bode skoraj mogoče pri sedanjih razmerah, sosebno ker nimamo toliko zanesljivih vremenskih prerokovanj, da bi se zamogli na-nje zanašati ter odločiti, ali bi kosili ali ne.

Pač se pa lahko ognemo marsikaki nepriliki, ako vse previdno opazujemo in se po tistem ravnamo; kajti so gospodarji, ki pri slabem vremenu napravijo boljše seno kot drugi pri lepem vremenu. V prvi vrsti je pri košnji trave ali detelje naglost vsega priporočila vredna in pa začetek košnje ob pravem času. Pokosi naj se vedno le toliko, kolikor je mogoče naglo pod streho ali v kozolce spraviti. Po našem mnenji ni kmalu kake druge tako praktične kmetijske stavbe, kakor je naš slovenski kozelec. Posebno praktični so dvojni kozolci, ki imajo streho čez oba kozolca, pod katero se dá veliko shraniti in ob nevihti se pa lahko več naloženih voz spod zapelje in tako precejšnje škode obvaruje. Ob času košnje so kozolci prazni in če nam vreme nagaja, spravimo lahko seno v kozolce. V kozolcih je seno neodvisno od vlažnosti in toplote zemlje, torej ne more tako hitro zavreti, veter pa, ki prepihuje kozolec, skrbi, da se seno hitro suši. Žalibog, da pri nas na Kranjskem ravno tam, kjer se posebno veliko sená prideljuje, je težko napraviti kozolce zarad nadležne burje.

Pri spravljanji premočenega sená v skednje moramo biti zeló previdni, ker tako seno, če tudi mislimo, da je suho, vendar rado plesnuje in trhleni; plesnoba in trhlenje pa ne storijo sená samo nezdravega, ampak pospešujejo ob enem tudi razkrojitev redilne snoví na škodo redilni vrednosti sená. Tako seno naj se hrani v zračnih prostorih, kamor je mogoče pri lepem, toplem vremenu zrak spustiti, pri vlažnem vremenu pa vhod vlažnemu zraku zabraniti.

S tem, da se naredé v senu rovi, skozi katere zamore zrak vleči, spolni se ta naloga prav lahko; taki rovi dajo se narediti z drogi, ki se primerno postavijo. Ako imamo na razpolaganje drenažne cevi, je tudi dobro jih potakniti v seno, za katerega se je bati, da se pokvari.

Med zmetavanjem od dežja izpranega sena potresa se kuhinjska sol, katere zapreči plesnobo in naredi senó okusneje. Vzame se 0·32 do 1·6 kilograma soli za vsakih 100 kilogramov sená. Seno se po celem prostoru razprostira in na vsak 25 centimetrov debelo plast se pa sol potrese.

Ako je bilo pa seno vsled kake povodnji oblateno, ali da sploh pri krmenji kaže veliko prahu in plesnobe, treba ga je pred krmenjem obtolčiti ali omlatiti; najboljši je pa tako seno na mlatilnem stroji omlatiti, kjer se najbolj prah otrese.

Z primernim mešanjem sena z drugimi krmili, koji njegovo okusnost povečajo, ali pa s poparjenjem in

kuhanjem dá se vrednost sená še precej izboljšati. Ako je bilo senó uže v skednji soljeno, ni treba živini pozneje pri krmenji soli dajati.

Cikasto vino.

Ni je vinske bolezni, ki bi se bolj pogosto nahajala in koja bi na vino tako škodljivo vplivala kakor razkroj alkohola (špirita) s pomočjo glivic v ocetno ali jesihovo kislino. Cikasto vino ali ocetno-kislo vino, sploh skisano vino imenovano, ne spozna se toliko po duhu proste ocetne kisline, kakor po duhu jako razpuhtljivega ocetnega étera. Koj iz začetka cika, zboli najprvo zgornja plast vina, ki je v najožejši dotiki s zrakom, zato se kisli duh precej in najlože začuti pri odmašenji sodove véhe. Če je enkrat vino le nekoliko cikasto postalo, razširi se bolezen pri viši toploti hitro po celem sodu; vino postane motno in zapazi se na površji tanka, svetla smetana. Čeravno se le malo alkohola v ocetno kislino razkroji, navadno 1—2%, postane vino vendar nepitno. Ako se enkrat v vinu cik zapazi, treba ga je nemudno pretočiti v drug, dobro zažvepljan sod, če se vino sploh še hoče rešiti. Druga taka sredstva so tudi: prenesenje obolelega vina na kraj s tako nizko toploto, da je razvijanje ocetne kisline zaprečeno in ohramba vina pred dotiko s zrakom.

Da se cik vina spozna, ni treba nobene kemijske preiskave, ker uže okus, še bolj pa duh uže cik izdá.

Kar se tiče toplote, pri koji se prične razvijati ocetna kislina, ni mogoče kaj določnega povedati. Pod 10° C. moralo bi biti v vinu uže veliko gljivičnega trosa, da bi se začelo vino kisati. Ako imamo z vinom kaj opravka in toplota zraka je pa 25 do 30° C., potem moramo biti pa dokaj previdni ter pozorni na snago, da nas neiznenadi cik.

Skisa se pa vino ne le edino potem, ko je uže enkrat dokipelo, ampak tudi med alkoholovim kipenjem in toplota, ki se pri tem kipenji razvija, še pospeši razvoj oceta.

Posebno pa pospešuje skisanje vina „kan“. Kanasto vino se zeló lahko okisa, ker kan toliko razredči alkohol v vinu, da se glivice lahko brez ovire pomnožé. Vino, ki ima v sebi 12% alkohola, zoperstoji lože okuženji po glivicah, kakor pa nizka vina. Skisanju vina vzrok je dostikrat poraba kislega soda ali srkala. Zeló luknjičava telesa, kakor vehe iz smrekovega lesa itd., ki so v dotiki z vinom in zrakom. so dostikrat vzroki skisanja. Škodljive so v tej zadevi vehe, ki so s cunjo ovite.

Da se naredi skisano vino zopet pitno, priporoča se marsikaj, tako na pr. v moko zmleti mramor, žgana magnezija, čista pepelika in soda. Izmed teh sredstev je najboljša čista moka zmletega kararskega mramorja. Ta moka raztopi se v vinu le počasi. Na vsak hektoliter skisanega vina dá se eno majhno žlico te marmorjene moke, potem se vino večkrat premeša ali pa sod tje in sem valja in ko je nam okus pokazal, da je vino zopet dobro za piti, se pa pretoči v drug snažen in dober sod.

Slednjič je pa najboljša poraba močno skisanega vina ta, da se ono porabi za napravo jesiha.

Boj proti krvni uši.

Krvno uš (Schizoneura lanigera), ki se ravno tako hitro plodi, kakor trtna uš in koja v nekaterih krajih postane za sadjerejca prava šiba božja, skušalo se jo je uže na vse mogoče načine uničevati.

Le oni vé razsoditi grozoviti položaj, v katerega privede krvna uš človeka, ki je sam posestnik drevesnic, ki so okužene od tega mrčesa. Ta mrčes plodi se tako hitro in pretí uničiti vso drevesnico, da človek obupno mora gledati, kako zginjuje delo, ki ga je stalo toliko časa, truda in skrbi. V takem položaji bil sem tudi jaz, tako piše L. Thuer v hamburški list „Hansa“, ko mi je pretila pred osmimi leti krvna uš vso drevesnico uničiti. Po mučnih skrbéh, premišljevanji in poskusih najdel sem slednjič, ko je krvna uš zasedla uže celo drevesnico, radikalno sredstvo, kojo me je v kratkem času rešilo hude nadloge. 10 gr. oksalne kisline raztopljene v 120 gr. vode in potem nekoliko dodanega zelenega mila (žajfe) je to sredstvo. Ta tekočina, namazana z majhnim trdim čopičem na okuženo mesto na drevesu, brezpogojno mrčes umori. Milo služi le v to, da les ali lubad na namazanem mestu tekočino lože sprejme v-se. Oksalna kislina je strupena, rastlinam pa nič ne škoduje; tudi na rokah se mi ni nikdar nič hudega storilo, dobra obleka se pa pokvari, ker tekočina vedno škropi iz čopiča med tem, ko se maže; tekočina je razjedljiva, zato naj se k tem delu vzame predpasnik ali pa slaba obleka, katere ni škoda.

Oksalna kislina dobi se v lekarnah ter je zeló poceni. Razstopljena v vodi pokvari se v nekoliko dneh, zato jo je treba za rabo vedno sproti razstopljevati.

Vsak se lahko prepriča, da gré mazanje s čopičem hitro izpod rok, posebno ker se mrčes hitro zapazi vsled bele volne, katero naprede.

Prvo mazanje je mučno in počasno; čez teden dni se zopet vnovič maže in tako naprej; uši bode vedno manj in nazadnje zadostuje preiskovanje drevesnice le vsak drugi ali tretji teden. Pozornost priporočam tudi v naslednjih letih, akoravno jaz v svoji drevesnici uže leta nič nimam krvne uši.

„Allgemeine Wein-Zeitung“.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 22. Koliko je treba semena japonske ajde na eno oralo? (J. Ž. v C.)

Odgovor. Na oralo zadostuje tri mernike semena japonske ajde, katerega z brano podvlečite pa ne globokeje kot pet centimetrov.

Vprašanje 23. Kedaj je najboljši čas sejanja japonske ajde? (J. Ž. v C.)

Odgovor. O setvi japonske ajde velja ono kot o setvi naše domače ajde, pri vsem tem je pa japonska ajda manj občutljiva proti mrazu kot domača.

Vprašanje 24. Kako naj bi se njiva obdelala, ki bo konec julija izpraznena, na kateri pa nočem ozimno sejati, pa vendar se do jeseni kaj živinske klaje pridela? (J. Z. v C.)

Odgovor. Najbolje storite, ako njivo, precej ko je izpraznjena, obsejete s turšico, ki je potem zelena za košnjo in krmo. — Zelena turšica je ena najboljših krmskih rastlin. Na Ogerskem se prične s krmenjem zelene turšice uže meseca junija ter se krmi notri do meseca oktobra, dokler ni jesenske slame. Turšica za zeleno krmo dá se prav dobro sejati na strnišče ali na zgodnji krompir itd., a to naj se še v drugi polovici julija zgodi. Zeleno turšico živina zeló rada jé, in je posebno tečna, ako se krmi dodá nekoliko otrobov ali kaj druzega tacega. — Za seme vzemite zrna kake zgodnje sorte, na pr. činkvantin, katerega potrebujete za hektar 3 hektrolitre. Seme se 4 do 5 centimetrov globoko z brano podvleče in če imate valjar, bodete dobro storili, ako njivo po setvi povaljate. Kositi se

sme pričeti taka turšica, ko zraste do pol metra visoko. Živini poklada se zelena turšica vedno le rezana. Turšica, na katero je slana padla, je za živino nezdrava, porabi se pa lahko poparjena.

Poročila o stanji letošnje letine na Kranjskem.

(Poročano od podružnice c. k. kmetijske družbe kranjske)

A. Pokrajina gorenjska.

Bohinj: Žito srednje, sadje slabo, detelja in mrva dobro.

Radovljica: Ozimna rž precej pozebla, pšenica je pa boljša in se je v zadnji gorkoti še posebno popravila. Jaro žito kaže dobro. Zgodnji krompir in turšico osmodila je nekoliko slana. Detelja kaže sploh slabo, trava nekoliko boljše. Sadje je zeló cvetelo in je upanja, da bo nekaj gori ostalo.

Tržič: Ozimno žito stoji slabo, jaro žito je srednje, kakor tudi krompir, detelja in trava pa slabo kaže. Sadje je nekako srednje.

Kranj: Ozimno žito, razun rži, kaže dobro. Rž, posebno pozno sejana, je pozebla. Detelja je prav lepa, travniki so pa slabeji. Od sadja kažejo hruške in jabelka dobro, češplje pa slabo.

Brdo: Žito je v obče slabo, zlasti ozimno je silno trpelo, posebno pa rž. Detelja in mrva dobro kažeti. Hruške, posebno tepke in črnjelke so jako polne, tudi jabolk je mnogo pričakovati, češpelj bo pa malo. Orehi so v nizkih in visokih krajih slabi, v srednjih so pa dokaj dobro pokazali.

Kamnik: Ozimna rž prav slabo, vse drugo žito je pa srednje. Detelja in mrva sta dobri. Sadje v obče je srednje slabo.

B. Pokrajina notranjska.

Vrhnika: Ozimno žito, bodi-si rž ali pšenica, kaže slabo. Detelja je lepa. Sadje je v dežji odcvetelo, zato je zeló slabo.

Cirknica: Ozimna rž je prav slaba, drugo žito je srednje. Detelja je dosedaj splošno dobra. Sadje je prav slabo.

Postojna: Žito je še precej dobro, a jara rž je zaostala. Detelja je prav lepa in trave bode tudi obilo. Sadna letina je pa le slaba pričakovati.

Senožeče: Zimsko žito je srednje slabo, jaro žito je dobro kakor tudi detelja in mrva. Sadje kaže prav slabo, vino do sedaj srednje slabo.

Idrija: Žito je sploh srednje, med tem, ko detelja in trava prav dobro kaže. Sadje je srednje.

C. Pokrajina dolenjska.

Št. Vid pri Zatičini: Ozimno žito je slabo, jaro žito pa boljše kaže. Lan je lep, obeta veliko semena in prediva. Detelja je sploh prav lepa. Sadja je malo pričakovati.

Ribnica: Ozimno žito je slabo, detelja in trava pa precej obetati.

Kočevje: Ozimno žito izvan rži prav lepo kaže. Detelje in mrve bode obilo Sadje je srednje, le orehi kažejo prav dobro. Trta nastavila je malo zaroda.

Boštanj: Ozimna rž je prav slaba, drugo ozimno žito je pa srednje. Jaro žito in okopovine so dobre, sadje slabo in trta nastavila je malo zároda.

Trebnje: Ozimno žito je sploh prav slabo, detelja ravno tako, sadja bode prav malo, trsje je pa te dni dobro pokazalo.

Rudolfovo: Ozimna rž je slaba, drugo žito srednje. Detelja obeta dobro. Češpeli zna biti precej, druzega sadja pa malo. Trta kaže v dobro gnojenih novih vinogradih dobro, drugod pa manj kot srednje.

Krško: Rrž slabo kaže, ječmen in pšenica obetata srednji pridelek. Detelja je lepa, mrva se bode pa srednje obnesla. Od trte je pri ugodnem vremenu srednja trgatev pričakovati.

Metlika: Žito je prav dobro, ravno tako tudi detelja in mrva. Sadja ne bode skoraj nič. Vina nadejati se je tretjino več kot lansko leto.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli vršile se bodo dné 26. in 27. junija, in sicer: v petek dne 26. junija za kovače, kateri niso obiskali podkovske šole, v soboto dne 27. junija pa za učence podkovške šole.

Kovači, kateri se hočejo podvreči tej skušnji, naj se oglasé pri podpisanem vodstvu.

Vodstvo podkovske šole ljubljanske
dné 2. junija 1885.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški,
začasni vodja.

Razpis državne štipendije.

Slavno c. k. ministerstvo kmetijstva je dovolilo z dopisom od 28. marca t. l. št. 4949 za enega kranjskega deželana eno državno štipendijo po 300 gld. na leto za prihodnja 3 šolska leta, namreč 1885/6, 1886/7 in leto 1887/8 za obiskovanje eno sledečih dveh kmetijskih srednjih šol:

a) Više kmetijske šole v Dečin-Liebwerdu na Českem, in
b) srednje kmetijske šole „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu pri Dunaji.

Za to štipendijo smejo prositi na Kranjskem rojeni mladenči. Prošnje se morajo glasiti na imé slavnega c. kr. kmetijskega ministerstva na Dunaji ter morajo imeti izraženo željo, katero teh imenovanih šol prosilec hoče obiskovati. Prošnje morajo se zadnji čas do 15. avgusta t. l. podpisanemu odboru družbe kmetijske izročiti, prošnjam pa priložiti sledeče priloge:

1. Krstni list; prošnjik mora biti vsaj 17 let star.
2. Šolsko spričalo o taki šolski izobraženosti, kakoršne je pridobiti po dobro dovršenih šestih (za Dečin-Liebwerd) oziroma štirih (za Francisco-Josefinum) razredih javnih srednjih šol.
3. Pismo starišev ali varuhov, da privolijo vstop prošnika v kmetijsko šolo.

Predavanja pričnó se na obeh imenovanih šolah 1. oktobra t. l.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 10. maja 1885.

Baron Wurzbach,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Politične stvari.

Volilno gibanje.

Minuli teden bil je najbogatejši gledé števila izvršenih volitev, zato tudi večje važnosti. Vršile so se

volitve na Českem, in to najprej v kmetijskih občinah.

Pri teh izvoljeni so bili češki narodnjaki: posestnik Vencel Šulc, bivši poslanec Vincenc Hevera, mladočeh posestnik Klima, tovarnar Josip Mašek, priporočen mladočeh dr. E. Gregr, grajščak V. A. Fišera, bivši poslanec K. Adámek, mlinar dr. Josip Slavik, gozdni svetovalec K. Kindler, posestnik Jan. Pleva, kanonik dr. Peter Spelina, bivši poslanec dr. Anton Steidl, stari dr. Al. Trojan, dr. vitez Wiedersperg, župan Vencel Penk, odvetnik dr. Vašati, V. Vesely (zmagal proti mladočehu Tilšerju), in knez A. Schwarzenberg (zmagal v deloma nemškem okraju proti dr. Herbstu).

Nemci so bili izvoljeni: A. Tausche, Fr. Křepek (Knotzijanec), Ant. Steiner, Jos. Stibitz, Ant. Jäkl, dr. Roser, Jos. Heinrich (pristaš gospodarske stranke), posestnik H. Hütter (proti dosedanjemu zmirnemu kmetu Köpl-u grof Boos-Waldek (proti dosedanjemu zmernejšemu Streruvitzu), posestnik H. Svoboda in J. Kirschner.

V českih mestnih volilnih okrajih izvoljeni češki narodnjaki:

V Pragi dr. Rieger, tovarnar Jos. Bromovski (na mesto Jahna), višje sodnije svetovalec Frid. Hajek (na mesto ustavoverca Alterja), v druzih mestih: dosedanji poslanec K. Hladík, dr. Venc. grof Kavnic (proti Mladočehu Tilšerju), bivši minister Jos. Jireček, dr. Matuš, Mladočeh dr. Engel (proti dosedanjemu dr. Jansa), Otokar Zeithammer, realkini vodja Egid Jahn, profesor dr. Kaizl, prof. dr. A. Zucker, odvetnik dr. K. Dostal, gospodarski svetovalec dr. K. Spaček, vodja Em. Tonner, advokat dr. Krofta.

Nemci pa so bili izvoljeni: bivši minister dr. Banhans, dr. V. Russ, dr. O. Polak, dr. E. Bareuther, H. Prade, A. Sigmund, A. Meissler, glasoviti dr. Knotz, Knotzianec Ed. Strache, Fr. Kinderman, J. Bendel, dr. Hallwich, dr. Nitsche, dr. Stöhr in Jos. Schier. Tedaj skupaj 18 Čehov in 15 Nemcev.

Šlezija, ki ima skoraj dve tretjini prebivalcev slovanskih, Čehov in Poljakov dobila je letos prvega slovanskega zastopnika, izvoljen je bil namreč v kmetijskih občinah tešinskega okraja zoper dosedanjega Obračaja Poljak Svieży, ki vstopi v poljski klub.

V Galiciji propadli so Rusini in zmagali so odločnejše kot pri zadnjih volitvah pristaši poljske stranke. Izvoljeni so bili: knez Czartoriski, Czeikovski, Tyczkovski, Mladorusin Ochrimovič, Mladorusin Siengalievicz, Chamice, minister Ziemialkovski in Mladorusin Mandyczevski. Dalje: Groholški, Ruczka, grof Hompesch, grof Loš, Kielanovski, grof Roman Potocki, M. Wolnianski, J. Popovski Obovski. Dalje: dr. Chotkovski, Jarosz, Orzehovski, Kopycinski, grof Jyszkievicz, Jasinski, Gnievosz, Abrahamovicz, Kovalski, grof Stadnicki in Ozarkievicz.

V galiških mestih so voljeni: v Krakovu Orzanovski in Zaborski, v Biali minister Dunajevski, v Rzezsovi Bartoszevsky, v Przemyslu Savczynski, v Samboru Hausner, v Brodiju Šohor, v Lvovu Smolka in Levakovski, v Tarnopolu Zavadzki, v Stanislavu Bilinski.

Bukovinsko véliko posestvo izvolilo je svoja dosedanja zastopnika bar. Stircea in pa Grigorcea na mesto Mitrofanoviča pa arhimandrita Czuperkoviča.

Na Moravskem izvoljeni so v kmetijskih občinah Čehi: minister Pražak, dr. Mikyška, dr. Žaček, župnik Weber, dr. vitez Šrom. Skopalik, dr. vitez Meznik in dr. Kusy; Nemci pa: Hübner, Neusser in tovarnar Schmidt.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

3.

Beduinci. *)

Ta narod je naseljen po vsi Arabiji, sem ter tje po Sirskem, po Mezopotamiji, Perziji, Berberiji, in nekoliko po izhodnem pomorji afrikanskem. Ime Beduinec se izpeljuje iz Bedevi, to je, deca pustinje. Beduinci so z večine pastirji, ter se pomikajo s svojimi čredami s paše na pašo, nekateri so tudi stalno naseljeni po mestih in vaséh. Polti so črnorumene, gostih črnih las, temnih iskrih oči in vpognjenega nosa; reči se mora, da so lepo zraščeni in lični ljudje. Oblačijo se navadno v pavolnato srajco, ki jo čez ledja s pasom prepasujejo, in kedar je treba, vržejo tudi po sebi bel volnat plašč. Glavo si pokrivajo ali s turbanom, ali si jo ovijajo s pavolnatim robcem, da jih žgoče solnce preveč ne peče; nogi ste navadno goli.

Beduinca je sama ponositost, kolikor ga je; ponaša se s svojim pokolenjem s slavo svojega plemena, in s svojo svobodo. Govori prosto in moško. Svobodo ljubi na vso moč, zato se potika vedno po pustinji. Trdi ti, da njegov rod je najčisteji, najbolji, da nobeden na vsem svetu ne more meriti se ž njim. In če primerjamo beduinčev značaj z značajem sosednih narodov, prepričamo se, da jako nadkriluje gladkojezičnega in od despotizma ali samosilja pokvarjenega Perzijana, kakor tudi milega ali izpitega Inda. Slavna napaka njegova pa so neprestane svaje med posameznimi plemeni in krvna osveta. Meni, da rodbinska ali plemenska nečast ni izbrisana tako dolgo ne, dokler se ne opere v krvi nasprotnikovi, ali se vsaj odkupi z denarjem ali z živino.

Za obliko vladno si Beduinci ne belijo dosti glave, nimajo niti ljudovlade niti kraljestva, pač pa obojega nekaj. Beduinci so razcepljeni na močneje in slabeje cepove ali plemena. Plemenu načeluje šejk, nekak patrijarh. Jemljo ga navadno iz veljavne, poštene rodovine, in ima po stari navadi prvi sedež v zboru, vodi obravnave s tujimi plemeni, čuva in izpolnuje gostoljubje za vse pleme, poravnava prepire, kaznuje zločince nekaj po zakonih koranovih in nekaj po zakonih zdrave pameti. Kedar pa je kaj posebno važnega, takrat skliče starešine na posvetovanje ali v zboru ima sam en glas. Več potov se primeri, da se veljava, ki jo oča uživa, prenese na sina, in kedar očeta ni doma, more ga namestovati njegov dvanajstleten sin, če ni drugače, kateremu se takisto čast izkazuje, kakor da je sam patrijarh.

Beduinec zgodaj ustaja. Ubožniši leže kar po tleh na plahtah, premožniši pa na preprostih posteljnjakih. Kakor hitro se zdaní, obmoli Beduinec jutranjo molitev pa tako nazivano „vero“: Ni ga Boga razen Boga in Muhamed je prerok njegov. Potem izbudi svoje ljudi, ki v šotoru okrog njega ležé in spé, in jih opominja na jutranjo molitev rekoč: „Moliti je bolje kot spati“. Na to zajutrkujejo; ubožni povžijejo malo dateljev in kruha, šejk in premožni pa si postrežejo s kavo in kuhanim rižom.

Mnoga plemena beduinska so zgolj nomadska, vse leto ne gredó k pokoju. Potopisec Burckhardt omenja

*) Nadaljevanje iz „Besednika.“

okolo 350.000 duš močnega plemena, ki se po letu klati navadno ob meji sirski od Alepa vse do Damaska, pozimi se umakne v notranjo pustinjo, ali pa k bregovom evfratskim. Malokedaj ostane več kot tri ali štiri dni na enem istem mestu; kedar je žival popasla travo, takoj gredó iskat novih pašnikov. Omenjeni potnik je na potu od Tadnora do Damaska srečal v enem dnevu dva močna stana, ki sta se polagoma pomikala po ravani, ter iskala vode in paše. Pet ur naprej je prijezdilo pet ali šest jezdecev, ki so opazovali, ali je vse varno ali ni, za njimi se je prikadila glavna gruča, eno uro dolga in poldrugo uro široka. Spredaj po sto ali poldrugsto korakov narazen jezdili so dobro oboroženi jezdeci; za njimi so šle paroč kamele in mladiči, za njimi otvorjene kamele, obložene s šotori in drugo robo, in na zadnje ženske in deca. Možaki so jezdili brez pravega reda, eni ob straneh in eni v gruči. Peš ni šel noben možak razen pastirjev, ki so poganjali ovce in koze za poglavitno čedo. En stan je imel gotovo več kot 3000 kamel, vsak pa po 200 šotorov.

Tako se vleče vlak po pustinji, dokler pride na ugodno mesto. Če pride do potoka, postavi šotore v tri ali štiri vrste zaporedoma. Pozimi, ko nikjer ne primanjkuje ne vode ne dobrih pašnikov, razkropi se vse pleme po širni ravani, tako da je včasih po pol ure hoda med poedinimi oddelki. Šotori beduinski so zeló preprosti, in samo po zunanjem se razlikujejo nekoliko med pojedinimi plemeni. Spleten je tak šotor iz kozje dlake, in se z jarmeni ali motvozi priveže in pritrdi na drogove. Teh drogov je devetero, srednji je dobra dva metra visok, drugi po $1\frac{1}{2}$ metra. Ves šotor je 8—10 metrov dolg, 3 dobre metre širok, in znotraj predeljen z belim volnenim preginjalom; ena polovica je za ženske, kuhinjsko posodo, surovo maslo, vodne mehove itd., in ena za možake. Šotor je kmalu postavljen, kedar ga je treba, in kmalu tudi razdrt, kedar gredó naprej. Drogove lepo skup zložé in povežejo in kamelam naložé. Pred šotorom je zasajena sulica gospodarjeva, in stoji privezan njegov konj. Tu okrog poležejo in spé ponoči tudi kamele, ovce in koze pa čuvajo za to postavljeni pastirji. Doma v šotoru so možaki zeló leni, samo konje nakrmijo in kamele pomolzejo, vse drugo morajo delati in preskrbeti žena in hčere; z ročnimi mlini meljejo, kuhajo, kruh pekó. surovo maslo delajo, po vodo hodijo, predejo, tkó, šotore popravljajo, s kratka; nikoli niso brez dela. Možaki med tem ležé ali sedé pred šotori, tobak kadé ali pa gredó vasovat, vzlasti če so opazili, da je prišel tujec, ki jim bode novic povedal. Slovi pa Beduinec zbog gostoljubnosti. Da-si mu včasih trda hodi za vsakdanje potrebe, gostoljubja vendar ne zanemarja, ampak ga jako čisla, kajti to mu veleva koran, čast, pa starodavni običaj. Kedar stopiš v šotor beduinčev, varen si, postregel ti bode, kolikor je mogoče, in tudi branil te bode z lastnim življenjem. Če bi gospodarja ne bilo doma, sprejela te bode gostoljubno žena ali pa hčere. Po tleh pogrnejo plahto, da moreš sesti ali se vleči, potem pripravijo jedi in pijače.

To krepost beduinčevo pa potemnuje plenjivost njegova. On napada prijatelje in sosede, tudi lastne soplemenike. Včasih se zbere več možakov in gredo po plenu. Navadno se preoblečejo v raztrgano obleko, da bi jih ne izpoznali, vzemó malo moke, soli in meh vode in mahnejo jo po več dni daleč. Kedar ugledajo stan, pošljejo za večera tri najhuje predrzneže k šotorom na plen. Eden moti pse; če se va-nj zakadé, beží pred njimi in tako jih odpelje daleč od šotorov; drugi se med tem splazi k kamelam in jim prereže motvoze na nogah, spravi jih po koncu, in kolikor more, odžene; tretji pa ves ta čas pred šotorom stojí z gorjačo v roki, da bi pomahal slehernega, ki bi se ven pokazal. Ako se je rop obnesel, dirjajo vsi skup domu. Včasih se primeri, da na enem izletu po petdeset kamel ukradejo. Ako roparjem izpodletí in jih pograbijo. enega ali več, vpraša ga on, ki ga je prvi pograbil, kaj ima opraviti tù. Ropar odgovori: „Ropat sem prišel, ali Bog me je udaril.“ Vjetnika odpeljejo v šotor, ga povežejo in potem položé v dva čevlja globok rov, in počez naložé vsakoršnih težkih stvari, tako da mu samo malo duška pusté. Da-si je vjetnik tako rekoč živ zakopan, vendar le upa uiti. Če je iz premožne rodovine, po čemur ga skrbno izprašujejo, tedaj zahtevajo za-nj veliko odkupnino, nekateri pa tudi sami uidejo z zvijačo, ali jih rešijo s silo njihovi pristaši. Ako pa se je rop obnesel, časté in preslavljajo junaka njegovi ljudje. in „harami“, to je, ropar, je najlepše in najprikupljiviše imé, ki se more dati mlademu Beduincu.

Kedar je gospodar opazil, da je bil okraden, brzo skoči po koncu in se spusti za tatovi. Sledi jih po kameljih kopitih in pri tem poslu je tako vešč, da ne kmalu še kdo tako v svojem poslu. Prav dobro ti razloči kopita svojih kamel od tujih. Potopisec Burckhardt omenja: „Na lastne oči sem videl v nekaj peščeni dolini, kako je okraden mož kmalu prišel na sled svojim kamelam, da-si je bilo sem in tje vse razhojeno od tujih kamel. Sploh je Beduinec v tem tako izurjen, da se malokdaj zmoti. Ko je bil stopinje ogledal, ugane ti, ali so šle kamele včeraj ali predvčeraj tu memo, ali so bile obložene ali prazne, utrujene ali spočite; prav to velja tudi o človeških stopinjah. Ta in toliko izvedenost beduinčeva dosti potov pomaga, da tajna zločinstva na dan pridejo.

Tu naj omenimo tudi še tega, da je Beduinec jako hvaležen za prejete dobrote, in tudi on rad pomaga ubožniku. Med znanci in svojci so Beduinci zaupljivi, odkritosrčni, priljudni in jako zmerni. Dovtipa in bistroumja imajo za čudo mnogo, duha so vedno jasnega, in je res malo narodov, pri katerih bi bile nravske zmožnosti tako razvite, kakor so pri njih. O znanstveni naobraženosti, se ve da pa ni duha ni sluha pri njih, redki so, ki znajo brati in pisati. Vendar imajo v velikih čislih govorništvo in pesništvo. O mesečnih nočéh radi prepevajo narodne pesni, ki jih spremljajo z „rebabo“, to je, nekakošnimi citrami.

(Dalje prihodnjič.)

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Konec.)

Predno je bil moj poslanec prijezdil iz tega hutora, umrla je Mara. Ko je bila zaspala, da bi več ne prebudila se, dolgo časa niso mogli verovati, da je umrla; lica je imela bajè tako lepa, ustni je oživljal jej rahel nasmeh, toliko — da ni odpirala teh oči, katerim je prikazovalo se vse to, česar nihče drug ni videl; ki je igrala v njih zdaj neizrečena sreča, zdaj žalost, — ali žalost, ki nikaki zemlji žalosti ni bila podobna v ničem. Tako je izražala se Hana, ki je plakala po svoji bedni varovanki. Pred poslednjim dihljejem je deda poprosila, da bi ne pokopali je v dolini, raji na vrhi, — na ravnem polji, ki se nad njim boči prav to nebo, ki oživlja Ukrajino.

* * *

Ko popisujem ta dogodek svoje mladosti, ne morem od njega ločiti nekaterih opomenj, ki se mimovoljno si-

lijo mi v resničnost prisotnih okolnosti. Popisal sem nekoliko v Ukrajini poljsko gospodarstvo, ki je posrečilo se samovoljno ali s silo; doživel sem izselstvo, učakal usodnega samoumora, ter vzbudil osvetljiv spomin na to smrt in bojazen. Da zopet pripetí se kaj takega, da bi bil skoro plačal to sam s svojim životom. Pa teh žalostnih nastopkov povod je bil nedolžen, pravičen, — da, razumen! Ali ni bilo prav tega uže o drugih prilikah?.... in ali stanoviti očitki in krivde nimajo prav tako navideznega povoda časi?... Res je to, ni dvoma nikakovega; najmanjše dejanje človeštvo sodi sploh po okolnostih, o katerih se je dogodilo. Človeška samosvest redko dozorí popolnoma, zatega del ljudje minolost mnogokrat sodijo prazno in vetrnjaški. Ali ne mislimo muditi se s tem, da v daljši in bliži minolosti ni bilo nič do obsodbe, zvlasti ne gledé na razmere, ki smo dotekniili se jih v tem popisi. Da! Saj znamo, kjer koli je vlada, tam da morajo biti razvade. Če človek vlada človeka, ta osobna vlada, kakor kak nepravilen položaj, najrajša spači se v zlo in strast. Taka vlada, nevarna poslušnikom, — njih sreči, ta je tem veči kamen, tem veče razžaljenje vladarski kreposti. Vendar smemo trditi, da je omenjeno vlado in zapovedništvo v Poljski vse čase značilo dejansko protitežje: najpopreje verska krepost, pozneje prosveta (Bildung). Najpoštenejši imenik samih prav, ki so ustrezale plemstvu, daje o tem, kakove so bile okolnosti, najpriprostejšo vest, kakovo je bilo njih više nadzorstvo. Vsled takega vpliva je zloraba splošnih prav bila le izimek, ki je bil nemnožnih posameznikov hiba, podla in pogubna sodba.

Nekaj nas mora, da verujemo, da je poslušnost v Poljski imela svoj poseben značaj; a ta značaj ni bil francoski servage, ni nemška Leibeigenschaft, niti ruska krepost. Poslušnost v Poljski je počivala na pravih domačega plemstva gledé na zemljo in na posestva, na njih dediško varuštvo. Ko so bila ta prava, zvlasti poslednja, došla v dejanstvo, v zgodovinski razvitek poljskega naroda, ko so bila dospela popolnost in izključljivost kralj vskih prav, morebiti so razmere tačas bile najmilostnejše, najvarstvenejše, skoro bi smel zapisati, da očaške (patrijarhalstvene). Neomajljivih dokazov ne manjka o tem. Več, nego po naših pokrajinah, ni bilo nikder takovih vzgledov, da so osirotele dediške dojenice občinski zbori jemali na skrb, varovali jih sorodnih in uradnih varuhov, da so sami živili jih, sami pošiljali jih v učilnice, da so sami zakonili jih, a vse sploh je v varstvu imel vlastelin, sorodnik predsebojcem. Takov vzgled protitežja (to se zdi meni) je tisoč povesti, ki imajo očit izvor v presukanem izročilu priprostega ljudstva, ali v geslih opričnikom, ki so, kakor celega sveta razbojniki, o tožbah morali zmagovati tovarištvo, ki so hoteli uničiti ga. Treba pa je današnje kalnosti, današnjega sanjarstva, kdor hoče to na pouk odbrati — in na znanstvo!!

Ne milujemo davnega razmerja, ki je prebilo svoj čas, ki bi bilo moralo vérno biti novim pogojem in tudi je bilo nevrednejše, nego kedaj popreje. Vošimo sami sebi srečo, ker smo videli njega konec; tleskajmo, da človek svojo voljo osvobaja človeške samovolje, saj to je krščanstvu svrha. Današnji preporod je krščansk vpliv, prav za tega del je moder in mora biti koristen. Le ne skrivajmo oproščenim množinam (masa), da njim, kakor vsakemu posameznemu človeku, stoprv s svobodo začenja se pravi životni trud, to je, da živí na lastno odgovornost. Ko hitro jim to razodenemo, tisto trenotje morajo na svesti imeti — ne telesne sreče, temuč srečo svojega čutija, svoj nravstveni in družabni značaj. Velika grehota je dan danes to, če kdo take množine moti s sleparstvom, če med-nje meče gluha zrna, — zrna slepih in grehotnih strasti. Kedar dejanski ostane mogočna pravica sploh, prilika bode, da se upokojí tudi sodba o zemlji in da se razjasné razori o minolosti.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Po naših volitvah.) Ko smo začetkom volitev zrli v predstoječe izjave volilcev kranjske dežele, smelo se je pričakovati po vsem tako mirnega preteka volitev, kakoršen je v obče bil. In res, kakor so tekle in pretekle volitve v dveh kmetijskih skupinah, katere ste izvolile grofa Hohenwarta in kanonika Kluna, enako tudi volitvi ljubljanska in pa notranjsko-gorenjskih mest, katera dva volilna okraja sta si izvolila grofa Hohenwarta in pa dr. Poklukarja, to v vsem svojem preteku in izidu tako sijajne in za naš narod častne, kakoršnih bo težko najti izmed vseh sedaj se vršečih in izvršenih volitev. Izmed vseh teh volitev pa se bo dolgo in po vsi naši državi svetila častna in sijajna dvojna izvolitev dosedanjega in prihodnjega vodje državnozborske večine grofa Hohenwarta.

Tudi soglasno izvolitev poslanca Pfeiferja pozdravljamo z velikim zadostenjem, ker so se volilci onih kmetijskih občin, kakor prosti samozavestni, pravi slovenski možje hitro otresli vseh zmešnjav med nje zasejanih in so s soglasno izvolitvijo svojega zaslužnega dosedanjega poslanca moško in odločno izrekli voljo narodovo v dober izgled marsikomu k zavednejšim prištetemu.

Zasluženo priznanje nam je izreči tudi zavednim volilcem notranjskih kmetijskih občin. Tudi tam se je sejalo seme razpora. Toda nadarjenost, marljivost in vestnost dosedanjega zastopnika Obreze odbile so silovite nasprotne napore. Velikanska, odločna večina glasov pa, kateri so bili oddani za dosedanjega poslanca Obreza, pa nam je dokaz boljše zrelosti, katera z nekaljenim pogledom spozna svojo korist ob enem priznajoča zasluge Obrezove.

Ne moremo se pa hvaliti z volitvijo druge skupine dolenjskih občin, ker se je z njo zrušila narodna disciplina in je tam propadel veljaven in zaslužen dosedanji zastopnik, kateri je volilcem samim sicer menj znan po licu, čegar beseda pa je bila vsikdar v krepko podporo drugim našim poslancem.

Ker so si pa volilci sami, mislimo, da tudi prostovoljno izbrali druzega znanega jim domačina, o čegar domoljubnosti nam ni dvomiti in kateri je javno obljubil, po izvolitvi postaviti se tudi v stanje po vsem neodvisno, zato se smemo tudi nadejati, da bo izvoljenec J. Hren kot zvest tovariš stopil v kolo druzih naših poslancev.

Srce nas bolí, da imamo poročati tudi o nesrečni volitvi dolenjskih mest.

Zoper dosedanjega poslanca grofa Margherija, ki je bil zvest družnik druzim slovenskim poslancem, ki je z redko skrbnostjo pred vsem delal na zboljšanje gmotnega stanja svojega volilnega okraja, pričelo se je vrtati zdavnej pred volitvami, začetkom volitev pa skupno zoper njega in zoper Pfeiferja. Ti napori rastli so od dne do dne. Po izrečeni volji odločne večine volilcev samih izrekel se je tudi izvrševalni odbor soglasno za grofa Margherija. Pa to bilo je nasprotnikom znamenje za siloviti pritisek. Žalibog, dolenjska mesta niso bila tako jaka, da bi se ga bila odtresla, kakor so to storile tamošnje kmetijske občine. Po nerazumljivi zaslepljenosti rastel in rastel je ta bratovski volilni boj — v toliko škodo narodne stranke, da

se danes še presoditi ne dá. In kaj je bil konec vsega? Zmaga Šukljejeva zoper Margherija za pet glasov. Ker se pa trdi, da je bilo v Metliki, kjer je Margheri sprejel samo 6 glasov, oddanih 24 neveljavnih glasov kmetijskih volilcev, zato pride gotovo vsa ta volitev v državnem zboru še v obširno obravnavo in konec vse tako strastno podpihovane borbe bo osramotenje in oslabljenje narodne stranke.

Zato pa ostane poslednja volitev v dolenjskih mestih za one, ki so jo zakrivili, neizbrisljiva maroga. Izbrisati jo, bo težka pa častna naloga onih, ki so koj začetkom in ves čas svarili in branili, pa žalibog, brez vspeha. — Največjo hvalo pa moramo izreči onim mnogobrojnim in stanovitnim volilcem dolenjskih mest, ki so tudi v tej borbi trdno kot skala stali za čast in slogo naše narodne stranke.

V vélikem posestvu kranjskem zmagala je tudi letos še nasprotna nam stranka z nepričakovano večino 24 glasov. Vzrok tako nenavadne večine je deloma v naši stranki sami, poglavitno pa v tem, da je bila prisiljena k borbi v lastnem taboru.

Pri tem, da ne pozabimo, da je prihodnost vélikega posestva naša, ker mora biti, vrzimo nesrečno volitev dolenjskih mest v brezdno nesrečnih zmot, ki po takem izidu v prihodnje tudi niso več mogoče in tako iz srca kličemo po dokončanih volitvah: Slava in čast našim volilcem!

— (**Grof Hohenwart**) še ni veljavno izrekel, katero poslanstvo bo prisiljen odložiti; zdaj pa vendar-le vse kaže na to, da mu bodo političnе razmere priporočale, obdržati ljubljanski mandat.

— (**† Gospod Janez Sodnik**), župnik na Koprivniku, umrl je pretekli teden v 57. letu svoje starosti po daljnem bolehanji. Naj v miru počiva!

— (**Od odbora za priredbo vlaka na Velehrad in v Prago**) naznanja se nam, da so se začeli uže oglašati udeleženci. Ker je potreba najmanje dveh sto osob za posebni vlak, toplo priporočamo vsem onim, katerim to dopuščajo čas in sredstva, da se potovanja v sorodno Moravsko in Česko udeležé. Naznanila naj se pošiljajo kar najprej mogoče dotičnemu odboru. Najbolje je, če se takoj priloži tudi denar za vožnjo. Zadnji čas za oglašanje je do 10. junija.

— (**Vrsta porotnih obravnav**), katere so se pričele minuli ponedeljek pri ljubljanski porotni sodniji, je sledeča: 8. junija: (prva obravnava) Fran Suhadolnik, hudodelstvo uboja; 8. junija: (druga obravnava) Jurij Dolenec, (hudodelstvo uboja); 9. junija: (prva obravnava) Fran Rajgel, hudodelstvo uboja; 9. junija: (druga obravnava (Blaž Tavčar, hudodelstvo uboja; 10. junija: Ignacij Habjan, hudodelstvo uboja; 11. junija: Aleksander Štibernik, hudodelstvo ponarejanja denarja; 12. junija: Tone Kavčič, hudodelstvo ponarejanja denarja; 13. junija: (prva obravnava) Janez Rotar, hudodelstvo uboja; 13. junija: (druga obravnava) Janez Škvare, hudodelstvo spolskega posiljenja. Razen teh obravnav bodo razpisane še kake štiri. Tiskovna pravda gosp. M. Jonko-ta proti „Slov. Narodu“, oziroma uredniku g. Železnikarju, odložila se do prihodnjega zasedanja.

— („**Oče naš.**“) Povest za krščansko mladost in krščansko ljudstvo. Po priporočenji častitljivega duhovna iz nemškega poslovenil Fr. Malavašič. Drugi pregledani natis. V Ljubljani. Natisnil in založil J. R. Milic. 1885. 227 strani. Ta knjiga se priporoča kot primerno berilo za mladino in stane vezana 60 kr., po pošti pod križnim zavitkom 5 kr. več.

— (**Gospodu V. Zeschkotu**), tovarnarju v Ljubljani, podelili so cesar vitežki križ Franc Jožefovega reda. Čestitamo!

— (**Banka „Slovenija“.**) Oziraje se na sklep občnega zbora prve občne zavarovalne banke „Slovenije“ v likvidaciji potrjenega 23. maja t. l. od tukajšnje visoke c. k. deželne sodnije kot trgovinskega sodišča, pričenja se izplačevanje na vsako polno vplačanih in pravoveljavnih delnic bivše „Banke Slovenije“ po 7 gold. na vsako delnico počenši s 16. junijem t. l. — Izplačevanje izvršuje dr. Karol Ahačič, advokat v Ljubljani, v svoji pisarni na starem trgu hiš. št. 13 proti izročitvi izvirne delnice ter proti kolekovani pobotnici.

Ob enem se slavno občinstvo opozarja, da so le tiste delnice še pravoveljavne, na katere se je tudi tretje doplačilo 24 gold. ali skupaj 164 gold. vplačalo. Dediči se imajo s sodnijskim izročilnim pismom (Einantwortungsurkunde) izkazati.

Za iste stranke pa, katere bi se do konca tekočega leta po svoje deleže ne oglasile, se bodo dotični deleži sodnijsko depozitirali.

— (**Odbor „Matice Slovenske“**) zboruje danes (v sredo) 10. junija ob ½6. uri popoludne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red:

1. Potrjenje zapisnikov o LXVIII. odborovi seji.
2. Naznanila prvosedstva.
3. Poročilo tajnikovo.
6. Poročilo književnega in gospodarskega odseka.
5. Obravnava o resolucijah občnega zbora.
6. Posameznosti.

— (**Močvirski odbor**) zboroval je danes in je med drugimi predmeti obravnaval tudi zadnje sklepe deželnega zbora o premembi močvirske postave in pa da se sprejme kulturni inženir. Sklepi odborovi strinjajo se razun onega skoraj po vsem z deželno-zborskimi sklepi.

— („**Kres.**“) Leposloven in znanstven list. Sodelovanjem prof. dr. Greg. Kreka in župnika Dav. Trstenjaka ureduje dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. prof. v Celovci. Obseg 6. številke: „Arabela.“ Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — „Rastislav.“ Mirko. — „Stari Džuldaš in njega sin Mamet,“ Povest iz življenja v srednje-azijatskih pustinjah. Ruski spisal N. N. Karazin, preložil † Fr. Jos. Remec. (Dalje.) — „Sonet.“ Mirko. — „Kosova pesen.“ J. Kostanjevec. — „Národne pripovedke.“ Priobčuje Mat. Valjavec. — „O našem literarnem gospodarstvu.“ Spisal Fr. Podgornik. (Dalje.) — „O národnih pesnih koroških Slovencev.“ Spisal J. Scheinigg. (Konec.) — „O rastlinskem oprašenji.“ Spisal M. Cilenšek. — „Što, kaj, ča.“ Spisal J. Šiman. (Dalje.) — † Nikolaj Ivanovič Kostomarov. J. Steklasa. — Drobnosti. — Izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; veljá 4 gold. na leto, 2 gold. na pol leta in se tudi lahko po snopičih po 40 kr. v knjigarnah kupuje. Tudi letnik 1882., 1883. in 1884. se še dobi, in sicer po 3 gld., prvi letnik nam je pa pošel.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar podal se je v Fildafing, kjer je cesarica s princesinjo Valerijo čez poletje. Trgovinska zbornica izvolila je za državni zbor razun M. Mautnerja nekega glasovitega borzijanca vit. Leona, zarad česar velika nevolja med leviškimi časniki. — O začetku zborovanja novega državnega zbora čuje se zdaj toliko, da se ima pričeti sred meseca septembra, po 4—5 tednih pa pretrgati, da se krog vsih svetih zberó deželni zbori. Državni zbor pa bi potem nadaljeval zborovanje še le po novem letu.

Gorica. — Pri volitvi velikega posestva v ožji volitvi zmagal je knez Hohenlohe, kandidat Pretisov in

pa protikandidat vladi prijaznega kandidata konservativcev in Slovencev grofa Attems-a. Smelo bi se tudi tukaj vprašati, kdo vlada in kdo je vlada?

Dalmacija. — Pri volitvi tukajšnjih kmetijskih občin zmagala je skozi in skozi narodna-hrvatska stranka in so izvoljeni: Klaić, Pavlinović, knez Pučić, grof Vojnović, dr. Bulat in dr. Masovčič. — Propadel je tedaj bivši srbski pristaš levičarjev nazadnje Coroninijevec dr. Ivanič.

Tirolska. — Konservativni véliki posestniki poravnali so se z laško stranko po tem, ko je ustavoverna njihovo ponudbo odbila, in izvoljeni so bili: konservativca baron Ignacij Giovanelli in grof Spauer, pa dva Laha, katera ne bodeta hodila z levičarji.

Štajarska. — Štajarska mesta volila so same liberalce, dr. Rechbauerja pa ne več. Ravno tako trgovinske zbornice in veliko posestvo, katero je izvolilo znanega Hackelberga, barona Moscona, grofa Attemsa in Bauerja, tedaj na novo Moscona namesto Carnerija, ki je voljen v Gradcu.

Trst. — Preteklo nedeljo vršila se je volitev tretjega razreda, s katerim tudi voli tržaška okolica. Dosedanji slovenski poslanec tega volilnega okraja g. J. Nabergoj, priporočan je bil tudi pri sedanjih volitvah za kandidata. Toda izid je bil zeló dvomljiv, ker je s petakarji tržaškega mesta prirastlo veliko število Lahonom odvisnih delavcev in služabnikov, kateri bi bili mogli premagati slovenske domoljube tržaške okolice. Pa izid volitve pokazal je, da Slovenci in avstrijski domoljubje vendar še sijajno prevladujejo nad tamošnjim lahonstvom. — Gosp. J. Nabergoj prejel je pri volitvi 2139 glasov, nasprotnik njegov Mauroner pa samo 600. V Trsti razlegali so se po volitvi tisočeri živioklici, ki odmevajo po vseh slovenskih in tudi daljnih avstrijskih pokrajinah. In mi kličemo stanovitnim volilcem in pa zaslužnemu izvoljencu presrčni: živijo!

Česka. — V vélikem posestvu imajo narodnjaki češki 20 zastopnikov, Nemci pa 4. Za novega nadškofa praškega imenovan je grof Schönborn, dosedanji škof budejeviški, mož sprave in miru, katerega smete obe narodnosti dežele sprejeti in pozdraviti z enakim zaupanjem.

Angleška. — V zbornici poslancev zavrgla se je z 264 glasovi proti 252 glasovi točka državnega proračuna o državnih dohodkih. Vlada stavila je prašanje zaupanja in je propadla, vsled tega velikansko veselje med opozicijo. Ministerski predsednik naznanil je zbornici, da ministerstvo odstopi vsled onega glasovanja. Kdo bo tej vladi naslednik, se še ne vé, konservativci se bajè branijo sprejeti vladanje. Ker je sedanja vlada zmes zastopnikov različnih strank, mogoče je, da se ministerstvo sostavi iz druzih zastopnikov različnih strank, ne da bi se izdatno spremenila načela dosedanje vlade. Samo vprašanje gledé razmer z Rusko v srednji Aziji znalo bi se presukati v škodo sedaj zagotovljenega miru, ker ravno zarad politike Gladstonove v Aziji je opozicija najbolj nasprotovala, sedaj pa se je zbornica izrekla zoper vlado skoraj tisti dan, ko se je v London vrnil zastopnik angleški v Afganistanu, Lumsden.

Žitna cena

v Ljubljani 6. junija 1885.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 99 kr. — banaške 7 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 85 kr. — soršice 6 gold. 75 kr. — rži 5 gold 36 kr. — ječmena 5 gold. 20 kr. — prosa 5 gold. 85 kr. — ajde 4 gold. 71 kr. — ovsa 3 gold. 57 kr. — Krompir 4 gold. 20 kr. 100 kilogramov.

Dragi rojaki!

Volitve za državni zbor v naši deželi so končane. S tem je tudi naloga centralnega volilnega odbora za zdaj po večem dopolnjena. On si torej šteje v svojo dolžnost, vsem volilcem, ki so se deloma tudi vkljub silnim nasprotnim naporom ravnali po njegovih nasvetih in se trdno držali narodne discipline, izreči svojo najtoplejšo zahvalo v imenu svojem in gotovo po mislih vsega slovenskega naroda, ki bo znal ceniti veliko važnost narodne discipline in sloge

Zlasti v osrednji kmečki skupini in skupini mest in trgov na Dolenjskem se niso vsi ravnali po priporočilu centralnega volilnega odbora, čeravno je bilo to priporočilo storjeno po večini vprašanih zaupnih mož in je gotovo, da je le brezmerna in brezobzirna poznejša agitacija to prvotno razmerje spremenila.

Prihodnost bode kazala, ali so prav storili tisti narodni volilci, ki se niso ozirali na prijateljski, vestno poudarjeni nasvet iz središča Slovencev, ampak so ravnali po svoje ne gledeč na skupne potrebe in koristi.

O postavnosti volitve v dolenjskih mestih pa se bode še govorilo v državnem zboru in tačas se bode pokazalo, ali se je res žalila postava pri sestavi volilnih imenikov in kratila volilna svoboda.

Na vso moč je pa želeti, da se zopet povrne sloga v našo deželo in da bi zavedni narodnjaki nikdar ne pozabili, da le po edinosti smo pridobili, kar uže imamo, in le po edinosti pomagamo svoji deželi in vsemu slovenskemu narodu do boljše prihodnosti.

Centralni volilni odbor v Ljubljani

dné 10. junija 1885.

L. Svetec. Dr. vit. Bleiweis. Grasselli. Klun. Murnik. Dr. Poklukar. Robič. Dr. Vošnjak.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.